

Europoslankyně
MUDr. Zuzana Roithová, MBA
roithova@roithova.cz

Milá Zuzano,

posílám dílčí podklady k interpelaci k závažné situaci na Šumavě, vč. problematiky kůrovce.

EK nevnímá závažnost situace na Šumavě, vč. narušení soustavy Natura 2000 (přírodních hodnot EVL a Ptačího území, ale i Biosférické rezervace UNESCO (která má uchovat tradiční extenzivní využívání). Problematickou je:

- **zásadní střet racionálního ekosystémového řešení versus ideologického prosazování bezzásahovosti v nepůvodních ekosystémech**
- **rigidní konzervativní ochrana která likviduje přirozenou biodiverzitu.**

EK může zahájit účinnou pomoc k obnovení funkce území Natura 2000.

EK může pomoci lépe koordinovat správu Natura 2000 na české a bavorské straně.

1. Úmluva o biologické rozmanitosti (Convention on Biological Diversity – CBD)

patří k zásadním mezinárodním úmluvám v oblasti životního prostředí. Byla přijata OSN v roce 1993, vláda ČR ji schválila v r. 1993 usnesením č. 293 a v platnost vstoupila 3.3. 1994. Úmluva je uveřejněna ve Sbírce zákonů pod č. 134/1999 Sb. Úmluva má tři hlavní cíle:

- ochranu biodiverzity, která je chápána jako rozmanitost všech živých organismů a systémů, jejichž jsou tyto organismy součástí
- udržitelné využívání jejich složek
- spravedlivé a rovnocenné rozdělování přínosů plynoucích z genetických zdrojů.

Ekosystémový přístup je základnou pro uplatňování Úmluvy, přičemž vychází ze stanovených principů:

- a) Cíle péče o půdu, vodu a živé zdroje jsou věci společenské volby, tedy
  - procesu by se měly účastnit všechny zainteresované strany (zejména vč. místních komunit)
  - osoby, provádějící rozhodnutí, by měly být zodpovědné příslušným komunitám
  - kritéria a rozhodnutí by měla být vhodná a transparentní
  - rozhodnutí by měla být založena na mezisektorové komunikaci a koordinaci a měla by k ní přispívat
- b) Péče o ekosystémy by měla být decentralizována na co nejnižší úroveň
- c) Ti, kdo pečují o ekosystémy by měli vzít v úvahu účinky (skutečné nebo potenciální) jejich činností na sousedící nebo jiné ekosystémy (zásahy do ekosystémů je nutno důkladně zvážit a analyzovat, protože mají často neznámé a nepředvídatelné účinky i na jiné ekosystémy). Potřebné je monitorování účinku managementu ekosystémů, resp. zpětných vazeb.
- d) Potřebné je chápat a pečovat o ekosystém
- e) Prioritním cílem ekosystémového přístupu by měla být ochrana struktury a fungování ekosystému za účelem zachování služeb poskytovaných ekosystémem (v případě potřeby je třeba vytvořit takové strategie a praktiky managementu ekosystémů, které usnadní obnovu struktury a funkce ekosystémů, vč. ohrožených složek)
- f) O ekosystémy musí být pečováno v mezích jejich fungování.
- g) Ekosystémový přístup by měl být uplatňován ve vhodných prostorových a časových měřítkách
- h) Při uznání různých časových měřítek a zpožděvacích efektů, které charakterizují ekosystémové procesy, by měly být cíle péče o ekosystém stanoveny dlouhodobě
- i) Péče musí uznávat, že změna je nevyhnutelná

- j) Ekosystémový přístup by měl hledat vhodnou rovnováhu mezi ochranou a využíváním biologické rozmanitosti a usilovat o jejich integraci
- k) Ekosystémový přístup by měl brát v úvahu všechny formy relevantních informací, vč. vědeckých znalostí, inovací a praktik, a znalostí, inovací a praktik původních a místních obyvatel
- l) Ekosystémový přístup by měl zahrnovat všechny relevantní sektory společnosti a vědecké disciplíny
- m) Ekosystémový přístup musí mít vazbu na udržitelné hospodaření v lesích a biologickou rozmanitost v zemědělství.

Na úrovni MŽP ČR byla sice zpracována Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR v r. 2005, avšak ta neobsahuje výše uvedené základní principy ekosystémového přístupu, ze 7. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti z roku 2009, přičemž **uvedené principy nejsou nejen dodržovány, ale i fragrantně narušovány.**

Výše uvedené principy nejsou uplatňovány ve vymezené soustavě chráněných území EU Natura 2000, vytvořenou k ochraně nejvzácnějších přírodních stanovišť a nejvzácnějších a nejvíce ohrožených biologických druhů. V ČR je to 58 druhů stanovišť, 16 druhů rostlin, 55 druhů živočichů a 65 druhů ptáků, chráněných Směrnicí 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (EVL / Sites of Community Importance - SCI) a Směrnicí 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (Ptačí oblasti / Special Protection Areas - SPA). Rozloha Evropsky významných lokalit a Ptačích oblastí by měla být taková, aby bylo zabezpečeno zachování příznivého stavu předmětu ochrany na území celého státu, tzn. ve stejném nebo lepším než v okamžiku vyhlášení.

Zpráva o stavu krajiny 2009, zpracovaná pod vedením krátkodobého ministra životního prostředí a našeho zástupce v EU *doc. L. Míka (& M. Hošek, eds.)* pravdivě sděluje, že naše krajina se homogenizuje. Hlavní příčiny jsou jednoznačné:

- zemědělská krajina se intenzivním využíváním zemědělské techniky zprůměrnává, takže mizí zbytky rozptýlené trvalé zeleně, na níž je vázána většina druhů volné krajiny
- značný podíl kulturních lesů je neustále rozšiřován vyhlášením dalších chráněných území, neboť tam pak dochází k ukončení, resp. útlumu extenzivního obhospodařování, takže „nařízenými“ sukcesními procesy se ztrácí to nejcennější z naší krajiny, tj. potřebný podíl rozptýlené trvalé zeleně s pestrou paletou organismů
- paradoxně největší biodiverzita se rozvíjí v osídlené krajině, nabízející pestřejší škálu stanovišť.

Biodiverzita chráněné Šumavy je spíše podprůměrná a klesající, zatímco v řadě nechráněných území vzrůstá na 1500 i více druhů. Málo početné, ale pro laickou veřejnost atraktivní charismatické skupiny obratlovců vykazují nadpoloviční podíl ohrožených taxonů, stejně jako cévnaté rostliny. Stav řady druhů, zejména druhů vázaných na člověkem historicky vytvořených a udržovaných stanovištích, se zhoršuje v důsledku absence hospodaření a opouštění původně využívaných ploch. Hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* ssp. *bohemica*) je živým důkazem toho, jak se během necelého století může z relativně běžného a hojného druhu stát kriticky ohrožený, který je na pokraji vyhynutí. V l. 2000 – 2008 byl zaznamenán na pouhých 65 lokalitách, z nichž většina se nachází na Šumavě a Šumavském podhůří. Hořeček ustupuje hlavně z důvodu upouštění od tradičních forem hospodaření, jako jsou pastva a pravidelná seč, pastviny a louky zarůstají dřevinami .... Vhodnou péčí je pastva, popř. seč, doplněná narušováním drnu ...

Jádro problematiky ochrany přírody spočívá ve skutečnosti, že nechceme-li přijít o bohatství druhové diverzity, nemůžeme vystačit s pouhým vyhlášením jakéhokoliv stupně ochrany některých území, což se u nás obvykle „zvrhne“ v administrativní úřednickou „ochranu“, tj. zneprístupnění nejen pro obyvatele, ale i pro potřebné extenzivní hospodaření. Následné „využití“ je často pouze pro „parazitické puristické naturalisty, avšak potřeby zachování biodiverzity jsou někdy obtížně zajišťovány entuziastickými „pragmatickými amatéry“.

Podle vědecké analýzy Dynamika vývoje pralesových rezervací III., zpracované 7 autory a publikované v r. 2012 v Akademii Praha **nemohou bezzásahově přežívat ani naše pralesové rezervace, neboť**

- je nezbytné celistvého oplocení rezervací (k ochraně před nadměrným okusem jelení zvěří) pro umožnění přirozené obnovy dřevin
- **porosty, které nesplňují kritéria strukturní diferenciacce** (a tedy i věkové), **druhového zastoupení a genetického původu nelze zařazovat do bezzásahového režimu**
- existence klimaxových společenstev v okolí je podmínkou, že po disturbančním rozpadu nedojde k zániku a degradaci půd do předklimaxových stadií
- nezbytné je návazné okolní stabilizační ochranné pásmo k tlumení disturbancí (polomy, kůrovec) a tam: výchova strukturně (tloušťkově i výškově) diferencovaných porostů, realizace kotlíků buku a jedle a výběrným hospodařením zajištění trvalosti a stability porostu.

I přes trvale vzrůstající podíl velkoplošných chráněných území dochází k „homogenizaci“ krajiny, rychlému snižování biodiverzity a snižování její stability. Díky uskutečňovanému způsobu ochrany přírody a krajiny ubývá ploch „volné krajiny“, neboť sukcesně zarůstají lesem, což způsobuje rychlý úbytek vzácných a chráněných taxonů organismů, jež jsou v největší míře vázány na tyto plochy. Počet druhů „volné krajiny“ trvale rychle ubývá, pouze mírně přibývá několika druhů souvislých lesních ploch. Nepříznivá trajektorie biodiverzity je synergicky umocňována ideologicky fundamentálními požadavky bezzásahovosti.

Nesmýšlnost bezzásahovosti je možné si po půl století ověřit nejen na Kubě, Srí Lance či Myanmar, ale dokonce i v dnešních macchiích Středozeří !

Ve velkoplošných chráněných územích ČR dochází vedle problémového vývoje biodiverzity i k regresivnímu vývoji obcí, ke zvyšování sociálního pnutí vlivem vzrůstající nezaměstnanosti a omezování ekonomického rozvoje. Skutečnost nepříznivého stavu přírody a krajiny se dále promítá do situace místních obyvatel a možnosti jejich ekonomické existence, takže v odborných biologických a ekonomických studiích jsou chráněná pohraniční území označována za jakousi neobhospodařovanou periferii, jejíž problémová existence je však podmíněna ochránářským fundamentalismem. Ve velkoplošných chráněných územích je „z ochránářských důvodů“ obhajována nepropustnost státní hranice, **což má také neblahé ekonomické a sociální dopady**. Příkladem může být Bavorskem požadovaná rozvojová osa Plzeň – Klatovy – Železná Ruda – Deggendorf , kterou v krajském územně plánovacím dokumentu (ZÚR) nebylo možno vymezit vzhledem k nesouhlasu ochránářů přírody. Obyvatelé žijící uvnitř chráněných přírodních a vojenských území, díky restrikcím, jsou jakýmsi druhořadými občany s omezenými právy. Paradoxem je, že obyvatelé Šumavy obtížně získávají palivové dříví, občané ČR budou platit více za nedostatkové dřevo (byť náš podíl lesů je velmi příznivý), ale mají vznikat další národní parky, kde v bezzásahových zónách bude nařizeno ponechat hnit dřevo. Nová Správa NP a CHKO řeší ve vazbě na potřeby místních obyvatel i návrhy porostů pro samovýrobu palivového dříví (vzhledem k připravované ekologické dani a výhledovému zákazu topení fosilními palivy, skokovému nárůstu cen plynu, elektrické energie a LTO). Energetická bezpečnost a finanční dostupnost dřeva k vytápění se v budoucnu zvýrazní (ve spojení s pocitem jistoty – na 1 ha lesa je průměrná zásoba 252 m³ dřeva).

Uvědomuje si někdo, jaké množství střídmých rodin kdysi uživila krajina Šumavy, kterou dnes rozvracíme ? Někdejší naše filigránsky členěná krajina, závistivě označována jako zahrada Evropy, byla v naší hymně pro svoji bohatost opěvována jako oplývající mlékem a strdím. Nic z toho již není pravda. Druhová pestrost rostlin, ptáků a dalších organismů - biologická diverzita velmi rychle klesá, dokonce úměrně ke vzrůstání podílu dalších chráněných území přírody.

Z naší legislativy vyplývá: Ochrana před škodlivými činiteli (vč. kůrovec, polomy apod.) způsobujícími poškození lesa patří k základním povinnostem vlastníka lesa. Základní povinností je prevence před škodlivými vlivy, obrana před vývojem, šířením a přemnožením škodlivých organismů, zvyšování odolnosti a stability lesů vhodnou druhovou skladbou dřevin, používáním vhodných způsobů obnovy a výchovy porostů a dalšími opatřeními. Dojde-li ke vzniku mimořádné situace a nepředvídaných škod v lese (přemnožení škůdců aj. kalamity), je vlastník povinen provést bezodkladná opatření k jejich odstranění nebo zmírnění následků.

Dlouhodobou problémovost smrkových porostů Šumavy dokládají větrné a kůrovcové kalamity, jejichž likvidace, v případě skutečné péče, trvá podle rozsahu obvykle 3-6-10 let. Novodobá historická nepoučitelnost spočívá ve skutečnosti, že **čím později a pomaleji se proti kůrovci zasáhne, tím rozsáhlejší jsou škody.**

Větší část sporů je týká pouze okraje problému – kůrovcových disturbancí, který však zásadně likviduje lesní biotopy. Při zamezení „asistované biotopové pomoci“ v kulturních porostech nemůže přírodními procesy nedojít ke zlepšení, ale k tristnímu zhoršení a nestabilitě ekosystémů. Stávající stejnověké smrkové, převážně monokulturní porosty, jsou v porovnání se smíšenými nebo listnatými lesy náchylnější ke kalamitnímu poškození - k náletům kůrovcových škůdců, snáze podléhají větrným polomům, imisním škodám a nedokáží při přívalových deštích zadržet tolik vody jako přirozené lesy. Jestliže kůrovec, napadající převážně starší smrky, přemnoží v různověkém smíšeném lese, uschnou pouze některé stromy, ve stejnověkém všechny. „Přírodní klimaxová divočina“, by teoreticky mohla vzniknout „v brzké budoucnosti“ za 3 - 5 století, avšak pouze za asistence člověka, který by nahradil a umožnil existenci vytěsněných / zlikvidovaných chybějících prvků. Ta by pak měla být genetickou bankou, avšak extrémně zranitelnou vůči dopadům životního prostředí, vč. změn klimatu, neboť smrkové porosty jsou výhledově bezprostředně existenčně ohrožené klimatickým oteplováním. Díky oteplování se zlepšují podmínky pro kůrovcové škůdce smrků (analogicky také ke zlepšování podmínek pro rozšiřování klíšťat - původně se v ČR vyskytovala do 600 m n.m., v současnosti jsou již i výše než 1000 m n.m.). Extrémizaci vývojových podmínek napomáhají zejména disturbance lesních porostů Šumavy, vynucované ideology bezzásahovosti.

Pochopení vedoucích postojů garnitury předáků domácí ochrany přírody a zřejmě i EU, od r. 1980 není jednoduché, nutné je vycházet z „módního hnutí zachránců přírody“. Toto hnutí je označované **hlubinná ekologie**, jejím autorem je uváděn norský filosof Arne Maees (1912 – 2009) na základě práce z r. 1973. Ideologie této tzv. hlubinné ekologie se rozvíjely již od poloviny 18. století v různých částech světa různými autory, jako reakce na vzrůstající ohrožování přírody a ekologicky krizové jevy. Základní premisou hlubinné ekologie není uchování lidského rodu, ale přírodních struktur. Postupně se hlubinná ekologie stala hnutím podporovaným některými akademickými pracovníky, obvykle z návazných či příbuzných disciplín na vědeckou ekologii a skupinami aktivistů. Rozsáhlou historickou „Analýzu hlubinné ekologie“ zpracoval pracovník Masarykovy univerzity v Brně Mgr. B. Burke, PhD. v r. 2008 (pod tímto názvem je publikace uvedena na internetu). Jako základní východisko této ideologie uvádí rozdělení chápání světa na **princip dobra, chápaný vírou a princip zla, vycházející z rozumu.** Podle této vize je možno „správný postoj“ získat pod kvalifikovaným vedením tohoto hnutí, jiný postoj je zavrženíhodný. Hlavním pojetí spočívá v rozdělení světa na přírodní divočinu s nejvyšší hodnotou a méněcennou umělou civilizaci. Hnutí hlubinné ekologie je charakteristické iracionálním emocionálním pozorováním a **odporem vůči moderním vědeckým poznatkům**, kladnými emocemi vůči ekologickým hnutím, zápornými vůči normálnímu „západnímu“ životu. **Výsledkem těchto postojů je chápání divoké přírody jako nejvyšší hodnoty oproti závadné civilizaci.** Důsledkem prosazování těchto postojů je i boj o území a následně nestrpení jinak smýšlejících jedinců v „navraceném“ území.

Charakteristikou této ideologie je ontologický podvojný dualismus divočiny a civilizace, emocionální manipulace za pomoci striktního odlišování kladných emocionálních zážitků a záporných racionálních vjemů, důraz se klade na iracionální vnímání oproti racionálnímu poznávání a odpor vůči moderní společnosti a jejím nástrojům.

Tato ideologie je typem hnutí novodobého náboženského neofundamentalismu, jejímž znakem je lhostejnost k argumentům reality. Někdy je hlubinná ekologie přirovnávána k biocentrismu, jako opak antropocentrismu.

Český klon této ideologie je možno označit jako „**puristický naturismus**“, který požaduje „čistou“ přírodu bez lidí, resp. přírodu pro přírodu. Její předáci ovládli MŽP ČR, AOPK a také Správu NP a CHKO Šumava a **pod jejich velením došlo k rozsáhlému rozvrácení chráněných horských smrčín pomocí větrných a kůrovcových disturbancí. Takto živelně rozšiřovaná území měla být východiskem české divočiny, označované jako divoké srdce Evropy** (jen pro srovnání: jako Divoké srdce Afriky je označována ústřední část Příkopové propadliny v blízkosti Kilimandžára, které je významným evolučním centrem, jako Divoké srdce Severní Ameriky NP Yellowstone ve Skalitých horách, jako Divoké srdce Austrálie rudá skála Uluru, přičemž jako Divoké srdce Evropy je možno považovat vápencové Julské Alpy s vysokou biodiverzitou). Podle této ideologie vlastně ani nelze hovořit o hmyzí kalamitě. Díky této ideologii dochází k rozsáhlému zneprístupňování usurpovaných a trvale rozšiřovaných území označovaných jako nejvyšší hodnota naší chráněné divočiny. **Tato fundamentální ideologie usiluje o realizaci velkoplošných „experimentálních“ ploch, přičemž nevychází z žádných racionálních a skutečně vědeckých podkladů, je zcela bezohledná ke stávajícím přírodním hodnotám, okolní kulturní krajině, obyvatelům, turistům a ekonomickým a dalším dopadům.** Nebezpečnost a škodlivost této nadřazující se dogmatické ideologie je možno přirovnat k „čistotě“ komunistické ideologie „kulturní revoluce“, jež rozsáhle a bezohledně likvidovala historické hodnoty, kterou je možno označit jako vizi „přírodní revoluce“, která stejně bezohledně likviduje předchozí přírodní, kulturní a další hodnoty. Procesy, byť přírodní, nemohou být cílem rozumného snažení. Avšak v rámci **uvedené ideologie protagonisté předepisují alternativní extrémní cestu likvidace dosavadních hodnot s poukazem, že získáme podstatně větší hodnoty, jejichž hodnoty zatím nedoceňujeme.** Takovéto neprokázané, ale tvrdě prosazované požadavky jsou ze scifi říše nabubřelé paranoidní zvrhlosti.

Zcela jisté je, že po uhynulých smrčínách v lepším případě vzniknou nově opět jen smrkové, nakonec jednoetážové lesy bez struktury a věkové diference, které budou znovu a znovu obětí vichřic, nyní také sucha a kůrovce. Tedy nebudou to lesy přirozené, ale produkt „nejušlechtlejších“ ideálů o divoké přírodě – v konečném důsledku antropicky devastované lesy a to způsobem, který Šumava nepoznala.“

IDEOLOGIE BEZZÁSAHOVÉ DIVOČINY JE V KULTURNÍ STŘEDNÍ EVROPĚ ZLOČINECKÝM ZÁMĚREM, KTERÁ JE NAMÍŘENA PROTI LIDEM, PŘIČEMŽ SOUČASNĚ TAKÉ LIKVIDUJE ZACHOVANÉ PŘÍRODNÍ HODNOTY A ROZVRACÍ EKOLOGICKOU, EKONOMICKOU I SOCIÁLNÍ STABILITU.

Národní park Šumava se nejen stále více uzavírá, nabídka produktů je minimální, takže ho můžeme označit za „ztracené území“. Díky nezodpovědným ideologům bezzásahové divočiny došlo k narušení rovnováhy mezi přírodou a lidmi. Současná realita v ČR je taková, že pečovatelé o krajinu a ostatní lidé jsou z chráněných krajin vytlačováni a nahrazováni „vědeckými“ pozorovateli a úředníky, což dokládá např. demografický vývoj obcí Šumavy.

Purističní naturisté (vycházející z iracionální hlubinné ekologie) si neuvědomují širší souvislosti, zpětné vazby, nevidí celistvost problematiky. Ideologie totální bezzásahovosti v člověkem narušených biotopech je zcestná, nepřipouští si, že v přírodě nejde dělat věrohodné závěry bez dlouhodobých zkušeností a poznání biologických cyklů (tj. alespoň po půlstoletí fyzického věku). Potřebné je myšlení ve stoletích (ne v desetiletích) a uvědomování si globálních, alespoň evropských, vazeb okolních krajin. Obvykle však místní obyvatelé, spolužijící s okolní přírodou, mají přirozeně zdravější názory, než nadřazení úředníci, příp. úzkoprofiloví odborníci, sami se označující jako vědci.

Dochází k absurdní situaci, že nekompetentní minorita úředníků s razítkem, příp. úzkoprofilových „vědců“ (převážně teoretických biologů a entomologů), „znásilňuje“ majoritu běžných lidí se zdravým selským rozumem a aplikovaných biologů (lesníků, zemědělců, vodohospodářů) s praktickými zkušenostmi trajektorií přírodních procesů, ekologických principů a zákonitostí, zpětných a širších vazeb.

Současný morální marasmus se „propsal“ i do výsostně odborné činnosti, kdy i na historicky svobodných akademických a univerzitních pracovištích, kdo nejde s „módní“ vlnou: „příroda napraví všechny naše prohřešky“, není „in“ a pokud stále chce prosazovat svůj názor, je třeba mu to „dát najevo“. Proto jediné přání: přírodě nelze lhát či předkládat neopodstatněné vize, v přírodě se nevíteží „silou“, ani váhou nepodložených argumentů sdělovaných placenými mediálními prostředky, proto svá tvrzení prosazujeme věrohodnými doklady.

Podle *Miloše Anděry*, autora knihy *Národní parky Evropy*, dochází (nejen u nás) dalším vyhlašováním NP a jiných chráněných území k **devaluaci významu národních parků a systému ochrany přírody.**

Při sledování problémů rozvoje krajů Česka byla konstatována nadměrná ochrana přírody jako limit dalšího rozvoje. *Urbanismus a územní rozvoj 6/2009*

Koncepce zákazů je nejsnadnější, ale nejhorší cesta. Devastace přírodních hodnot v našich velkoplošných chráněných územích přírody vč. Šumavy nevzniká pohybem osob (obyvatel a turistů), ale uskutečňovaným rigidním, konzervačním bezzásahovým způsobem ochrany přírody. Optimální řešení problematiky regionů s velkoplošnou ochranou přírody spočívá v harmonizaci vztahů a citlivém vyvážení řádu a volnosti, resp. vyvážené regulaci. Také krajiny velkoplošných chráněných území jsou součástí územního plánování, proto i u nich musí být sledovány dva příkazy - trvalá udržitelnost a veřejný zájem. Neuvážená likvidace dochovaných přírodních hodnot a návazně i ekonomické základny ČR, vnucovanou a navíc nepřístupnou bezzásahovou virtuální divočinou je zločinná a naprosto nepřijatelná !

„Módně“ vynucovanou ideologií bezzásahovosti, uplatňovanou v kulturních biotopech, a doprovázeným znepřístupňováním chráněných území dochází k jakési „privatizaci“ chráněných území pro realizaci skupinových zájmů při pozorování přírodních procesů. Nejsou uplatňovány známé základní vývojové trajektorie, širší a zpětné vazby, takže je **rozsáhle narušován trvale udržitelný vývoj nejen Šumavy, ale širokého regionu Čech.**

Za nabídnutou pomoc velice děkuji

Pavel

P.S. Další podrobnosti jsou v připravovaném II. dílu „Šumava a její perspektivy“ či na mých webových stránkách.

V současnosti mám do tisku připravenu publikaci „Současná Čína a my – megastát, megaprojekty, megapole. Expo 2010, globální koexistence“ a také „Extrémní civilizace současnosti – Městský stát Singapur, Myanmar / Barma, Spojené arabské emiráty a Arabský poloostrov“.